

Henvisning til spesialist

Tannlege Ole Olsen er en dedikert allmennpraktiserende tannlege. Gjennom flere år har han bygget seg en solid teoretisk og klinisk erfaring i endodonti og protetikk. Han får også henvisninger fra kolleger for endodontisk behandling. En formiddag sitter det en ny pasient i stolen. Etter undersøkelsen informerer han pasienten om behovet for konserverende, endodontisk og periodontal behandling. Pasienten ønsker også eventuelt erstatning av to manglende tenner. Olsen har brukt en periodontist over mange år, men siden vedkommende er pensjonert henviser han til en annen i en spesialistpraksis for periobehandling. Praksisen han henviser til er en tverrfaglig klinikk med tilgang på periodontist, endodontist, kirurg og protetiker, i tillegg til to allmenntannleger. Etter en tid får han epikrise fra spesialisten. Noe overrasket oppdager han at pasienten i tillegg til den periodontale behandlingen også har fått to rotfyllinger, to kroner og en fireledds bro.

§ 13 Samarbeid med spesialist

Når en pasient er henvist til spesialist eller annen spesielt kompetent tannlege for en bestemt behandling eller vurdering, skal henvisende tannlege så snart som mulig orienteres om diagnose og utført behandling. Ytterligere behandling skal ikke utføres uten at henvisende tannlege orienteres. Henvisning og tilbakevising av pasienter mellom kolleger må bygge på faglige kriterier og pasientens behov for et kontinuerlig helsetilbud. En tannlege skal verken av tannleger eller andre kreve eller motta noen form

for honorar eller vederlag for å henvise eller anbefale en pasient til en kollega. Tannlegen skal heller ikke betale noen form for honorar eller vederlag for å få henvist en pasient til seg.

§ 13 i de etiske retningslinjene omtaler vårt forhold til spesialisten. I første avsnitt står det at henvisende tannlege skal orienteres så snart som mulig om diagnose og utført behandling. Det er blitt gjort i Olsens tilfelle.

I avsnitt to sier man at ingen ytterligere behandling skal utføres uten at henvisende tannlege er orientert. Olsen er ikke orientert. Olsen mener også at spesialisten ikke bare skulle orientert han, men også latt være å gjøre noe mer behandling. Han mener at hans kompetanse er god nok til å gjøre den andre behandlingen som ble gjort på spesialistklinikken. Han har ringt spesialisten og tatt opp problemstillingen.

Spesialisten beklager at han ikke har orientert Olsen, men mener at han er i sin fulle rett til å ta den andre behandlingen også, dersom pasienten ønsker det, og viser til paragraf 6 i de etiske retningslinjene. Han forsikrer Olsen om at det var pasienten selv som ønsket videre behandling på deres klinikk. Han innser at det kan være uklokt for et framtidig samarbeid å starte annen behandling, men viser igjen til § 6 der han ikke synes det er rimelig grunn til å nekte behandling når det er det pasienten ønsker.

§ 6 Fritt tannlegevalg

En pasient må fritt kunne velge tannlege. Tannlegen kan avslå å ta en pasient under behandling når det foreligger rimelig grunn for dette.

Olsen er ikke enig, men godtar beklagelsen. Etter en tid kommer pasienten tilbake til Olsen for å få en fylling etter en cuspefraktur. Han sier han er fornøyd med behandlingen han fikk på spesialistklinikken av periodontisten. Han er også fornøyd med behandlingen han fikk av endodontisten og protetikeren, som periodontisten snakket varmt om når han la fram behandlingsbehovet.

I paragraf 13 står det at henvisende tannlege skal orienteres før ytterligere behandling utføres. Pasienten er sjef over egen munn og kan bestemme selv hvilken tannlege som skal utføre behandlingen, jf § 6.

Olsen lurte her på hvor kollegial behandler har vært når han i samme sesanse som behandlingsbehovet blir presentert, tilfeldigvis snakker varmt om sine kolleger i naborommet. Han bestemmer seg for å finne en annen periodontist neste gang.

Etiske regler er ikke alltid absolutte og etiske problemstillinger kan være vanskelige. Noen ganger kommer flere paragrafer inn i samme problemstilling. I dette tilfellet vises det til § 13, 10 (kollegialitet) og 6. Spesialisten har ikke fulgt retningslinjene hele veien, men i henhold til § 6 står pasientens ønske sterkt. Om det er lurt for eget rykte er et annet spørsmål.

*Lasse Hove og
Vemund Øiestad
NTFs Råd for tannlegeetikk*